

więcej / niż standard

Warunki ubezpieczenia

mienia od ognia i innych zdarzeń losowych

Indeks UK041/18/08/23

Formularz do Warunków ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych – indeks UK041/18/08/23

Informacja sporządzona zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia	§ 1
	§ 2
	§ 3
	§ 6
	§ 12 ust. 12, 13, 14 lit. a) i b)
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 5
	§ 7
	§ 8 ust. 2
	§ 12 ust. 5, 6, 8, 9, 10, 15
	§ 16 ust. 3

Niniejsze warunki ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych stosuje się w umowach ubezpieczenia zwanych dalej „Umowami”, zawieranych pomiędzy osobą fizyczną lub prawną bądź jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, zwaną dalej „Ubezpieczającym”, a AXA Ubezpieczenia Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A., zwanym dalej „AXA”.

§ 1. Definicje

1. **Zdarzenie losowe** – zdarzenie o charakterze nagłym i niespodziewanym, niezależne od woli ubezpieczonych podmiotów, o ujemnych skutkach ekonomicznych.
2. **Szkoda** – fizyczny uszczerbek, strata lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia powstałe na skutek zdarzenia losowego, powodujące konieczność jego odbudowy, naprawy lub wymiany.
3. **Wypadek ubezpieczeniowy** – powstanie szkody lub serii szkód na skutek pojedynczego zdarzenia losowego wymienionego w § 6.
4. **Roszczenie** – żądanie – skierowane do AXA – zapłaty odszkodowania w następstwie zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego.
5. **Odszkodowanie** – świadczenie wypłacane uprawnionemu na podstawie roszczenia ostatecznie zweryfikowanego przez AXA w postępowaniu likwidacyjnym.
6. **Osoba trzecia** – każda osoba niebędąca stroną stosunku ubezpieczenia.
7. **Budynek** – obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, stanowiący wraz z jego infrastrukturą całość techniczną i użytkową.
8. **Budowla** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, niebędący budynkiem, stanowiący wraz z jej infrastrukturą całość techniczną i użytkową.
9. **Lokal** – wydzielona część budynku, służąca celom biurowym lub innym (np. usługowym, produkcyjnym, handlowym).
10. **Nakłady inwestycyjne** – wydatki poniesione na remonty kapitalne i adaptacyjne, a także na wykończenie budynków lub lokali użytkowanych, niebędących własnością Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego.
11. **Zapasy** – rzeczowe środki obrotowe, służące zapewnieniu ciągłości procesów produkcji i dystrybucji, takie jak: surowce, półprodukty, wyroby gotowe, części zamienne i zapasowe do maszyn i urządzeń, towary, opakowania, paliwa, oleje, smary i inne mienie zaliczane w myśl obowiązujących przepisów do środków obrotowych.
12. **Maszyny, urządzenia, wyposażenie** – pozostałe mienie, które nie kwalifikuje się do uznania za budynki, budowle, nakłady inwestycyjne i zapasy.
13. **Wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne środki płatnicze (gotówka), papiery wartościowe, znaki akcyzowe.
14. **Ubezpieczenie w systemie sum stałych** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia odpowiada całkowitej wartości mienia, a każde wypłacone odszkodowanie pomniejsza sumę ubezpieczenia.
15. **Ubezpieczenie w systemie pierwszego ryzyka** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia wyznacza maksymalny limit odszkodowania na wypadek ubezpieczeniowy, tj. odszkodowanie za każdy wypadek może być wypłacone do tego limitu.
16. **Ubezpieczenie w systemie na sumy zmienne** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie przewidywanej maksymalnej dziennej wartości zapasów w okresie ubezpieczenia.
17. **Franszyza redukcyjna (udział własny)** – określona w Umowie wartość (procentowa, kwotowa lub procentowo-kwotowa), pomniejszająca każdorazowo wypłacane odszkodowanie. Franszyzę redukcyjną (udział własny) stosuje się osobno dla każdej lokalizacji. Możliwe jest ustalenie różnych franszyz redukcyjnych (udziałów własnych) dla różnych przedmiotów ubezpieczenia oraz różnych zdarzeń losowych, będących przyczyną wypadków ubezpieczeniowych. Jeżeli uszkodzeniu lub utracie z tytułu jednego zdarzenia uległo kilka ubezpieczonych przedmiotów, Ubezpieczający poniesie wyłącznie jedną najwyższą franszyzę redukcyjną (udział własny).
18. **Koszty dodatkowe** – uzasadnione i udokumentowane:
  - a) **koszty powołania eksperta** – koszty ponoszone przez Ubezpieczającego w celu powołania własnego biegłego ustalającego wartość roszczenia, związane z jego wynagrodzeniem i wydatkami;
  - b) **koszty oczyszczenia** – koszty ponoszone przez Ubezpieczającego w związku z:
    - usunięciem pozostałości ubezpieczonego mienia po szkodzie,
    - rozmontowaniem i/lub wyburzaniem uszkodzonego ubezpieczonego mienia,
    - zabezpieczeniem podporami lub innymi środkami uszkodzonego ubezpieczonego mienia,

- oczyszczeniem kanałów i ścieków,
- oczyszczeniem i utylizacją ubezpieczonego mienia po użyciu środków gaśniczych w czasie akcji ratowniczej,
- wywiezieniem gruzu;

Koszty te są objęte ochroną, o ile został wprowadzony odpowiedni limit.

19. **Ogień** – działanie płomieni, występujące poza paleniskiem, charakteryzujące się spalaniem rozszerzającym się o własnej sile.
20. **Uderzenie pioruna** – bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie wyładowań atmosferycznych na mienie.
21. **Eksplzja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, że wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym. Rozerwanie ścian zbiornika nie jest warunkiem uznania zdarzenia za eksplozję w przypadku zajścia reakcji chemicznej w jego wnętrzu.
22. **Upadek statku powietrznego** – katastrofa spowodowana upadkiem lub przymusowym lądowaniem samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku.
23. **Wichura** – działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/s potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej. W uzasadnionych przypadkach lub w przypadku braku możliwości uzyskania opinii IMiGW, AXA może stwierdzić fakt wystąpienia wichury na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru uszkodzeń w miejscu ubezpieczenia bądź w bezpośrednim sąsiedztwie.
24. **Powódź** – zalanie terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących lub zbiornikach wód stojących wskutek:
  - a) nadmiernych opadów atmosferycznych;
  - b) spływania wód po zboczach lub stokach;
  - c) topnienia kry lodowej;
  - d) tworzenia się zatorów w korytach wód płynących,
25. **Grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu.
26. **Deszcz nawalny** – deszcz o współczynniku wydajności co najmniej 4, ustalony i potwierdzony w oparciu o dane pomiarowe uzyskane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. W przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW lub braku możliwości uzyskania opinii IMiGW, AXA może stwierdzić fakt wystąpienia deszczu nawalnego na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru uszkodzeń w miejscu ubezpieczenia bądź w bezpośrednim sąsiedztwie.
27. **Obsunięcie się ziemi** – niezwiązane z działalnością ludzką zapadanie się ziemi spowodowane zawaleniem się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie oraz usuwaniem się ziemi na skutek jej ruchów na stokach.
28. **Lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie się ziemi, śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich.
29. **Śnieg** – bezpośrednie działania ciężaru śniegu lub warstwy lodu na mienie.
30. **Dym** – zawiesina drobnych cząsteczek ciał stałych w powietrzu towarzysząca spalaniu lub spalaniu niecałkowitemu.
31. **Kolizja** – uderzenie w ubezpieczony budynek lub budowlę pojazdów drogowych niebędących własnością Ubezpieczającego.
32. **Zalanie** – bezpośrednie działanie wody, pary lub innych cieczy (w tym technologicznych) w związku z:
  - a) awaryjnym wydostaniem się ze znajdujących się wewnątrz budynku i zamontowanych na stałe przewodów i urządzeń wodociągowych, wodno-kanalizacyjnych lub technologicznych (np. centralne ogrzewanie);
  - b) cofnięciem się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, o ile zabezpieczenie połączenia z nimi nie należało do Ubezpieczającego;
  - c) awaryjnym wydostaniem się środka gaśniczego z instalacji i urządzeń gaśniczych;
  - d) nieumyślnym pozostawieniem otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach wodno-kanalizacyjnych czasowo niezasilanych;
  - e) pęknięciem rur w przewodach i urządzeniach wodociągowych, wodno-kanalizacyjnych, technologicznych, gaśniczych znajdujących się wewnątrz ubezpieczonego budynku, w wyniku ich zamrożenia.
33. **Trzęsienie ziemi** – gwałtowne rozładowanie naprężeń powstałych w skorupie ziemskiej w czasie ruchów fragmentów litosfery niewywołane działalnością człowieka.

§ 2. Przedmiot ubezpieczenia

---

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest mienie stanowiące własność lub będące w posiadaniu Ubezpieczającego oraz mienie osobiste pracowników Ubezpieczającego.
2. AXA obejmuje ochroną ubezpieczeniową mienie deklarowane w kwestionariuszu oceny ryzyka, który stanowi integralną część Umowy.
3. Dokumentem potwierdzającym zawarcie Umowy jest nota pokrycia lub polisa ubezpieczeniowa.
4. Mienie może być ubezpieczane w systemie sum stałych, na pierwsze ryzyko lub na sumy zmienne.
5. W systemie sum stałych AXA ubezpiecza:
  - a) budynki i budowle;
  - b) nakłady inwestycyjne;
  - c) maszyny, urządzenia, wyposażenie;
  - d) zapasy.
6. W systemie na pierwsze ryzyko AXA ubezpiecza:
  - a) przedmioty przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi;
  - b) wartości pieniężne;
  - c) mienie osobiste pracowników Ubezpieczającego;
  - d) dodatkowe koszty wymienione w Umowie.
7. W systemie sum zmiennych AXA ubezpiecza zapasy, jeżeli ich stan w okresie ubezpieczenia ulega znacznym wahaniom.

§ 3. Miejsce ubezpieczenia

Ochrona ubezpieczeniowa istnieje jedynie w obrębie miejsca ubezpieczenia oznaczonego w dokumencie ubezpieczenia na terytorium Polski.

Nie dotyczy to mienia, które w wyniku wypadku ubezpieczeniowego, jaki wystąpił, lub bezpośredniego zagrożenia jego wystąpieniem zostało usunięte z miejsca ubezpieczenia w celu niedopuszczenia do powstania lub zwiększenia rozmiarów zniszczeń. Mienie to pozostaje objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu, innym niż wskazane w Umowie, do którego zostało przeniesione, pod warunkiem niezwłocznego pisemnego zgłoszenia tego faktu AXA.

§ 4. Suma ubezpieczenia

---

1. Zgodnie z niniejszymi warunkami ubezpieczenia sumę ubezpieczenia ustala Ubezpieczający.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia powinna być określona oddzielnie dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia deklarowanych do ubezpieczenia, takich jak: budynki, budowle, maszyny, urządzenia, wyposażenie, nakłady inwestycyjne, zapasy, przedmioty osób trzecich, i winna odpowiadać wartości mienia ustalonej na dzień jego zgłoszenia do ubezpieczenia, bez uwzględnienia podatku od towarów i usług.
3. Sumę ubezpieczenia określa się w sposób następujący:
  - a) dla budynków, budowli, maszyn, urządzeń i wyposażenia oraz nakładów inwestycyjnych – według wartości nowej odtworzeniowej, która winna odpowiadać kosztom wymiany ubezpieczonych przedmiotów na nowe przedmioty takiego samego typu, rodzaju, mocy i jakości, łącznie z kosztami montażu oraz z frachtem, cłem i innymi tym podobnymi opłatami oraz kosztami budowy/instalacji, o ile takie będą,
lub
według wartości księgowej brutto, która winna odpowiadać wartości księgowej początkowej środków trwałych zgłoszonych do ubezpieczenia, bez uwzględnienia odpisów amortyzacyjnych, z uwzględnieniem kolejnych przeszacowań;
  - b) dla zapasów – według kosztów ich ponownego wytworzenia lub zakupu i powinna odpowiadać najwyższej ich ogólnej wartości w okresie ubezpieczenia;

- c) dla przedmiotów przyjętych od osób trzecich w celu wykonania usługi, dla mienia osobistego pracowników Ubezpieczającego, wartości pieniężnych i dla kosztów dodatkowych – według ustalonego limitu dla każdej grupy oddzielnie.
4. W przypadku istotnych zmian wartości nowej odtworzeniowej w okresie ubezpieczenia Ubezpieczający, w celu uniknięcia niedoubezpieczenia, powinien poinformować o tym fakcie AXA. Sumy ubezpieczenia oraz składka zostaną odpowiednio skorygowane przez AXA aneksem.
5. AXA zastrzega sobie prawo ograniczenia odpowiedzialności do określonych w polisie limitów w odniesieniu do wypadków ubezpieczeniowych spowodowanych przez zdarzenia losowe zdefiniowane w § 1.

§ 5. Niedoubezpieczenie i nadubezpieczenie

---

1. Jeżeli w dniu zajścia wypadku ubezpieczeniowego suma ubezpieczenia na polisie jest niższa od kwoty ustalonej wg § 4 ust. 3 lit. a)–b), AXA zmniejszy odszkodowanie w takim stosunku, w jakim suma ubezpieczenia ustalona w Umowie pozostaje do sumy, która winna być zadeklarowana wg § 4 ust. 3 lit. a)–b) (niedoubezpieczenie). Niniejsze postanowienie ma zastosowanie do każdego przedmiotu ubezpieczenia oddzielnie. Niniejszego postanowienia nie stosuje się:
- a) do kosztów i przedmiotów ubezpieczonych w systemie na pierwsze ryzyko;
  - b) jeżeli różnica opisana w § 5 ust. 1 jest niższa niż 10%.
2. Jeżeli w dniu zajścia wypadku ubezpieczeniowego suma ubezpieczenia jest wyższa od kwoty ustalonej wg § 4 ust. 3 lit. a)–c), AXA odpowiada maksymalnie do wysokości faktycznie poniesionej szkody (nadubezpieczenie), z zastrzeżeniem postanowień dotyczących sposobu ustalenia wysokości odszkodowania, określonych w § 12.

§ 6. Zakres ubezpieczenia

---

1. AXA odpowiada za wypadki ubezpieczeniowe powstałe w okresie i miejscu ubezpieczenia wskazanym w Umowie na skutek określonych zdarzeń losowych przewidzianych w Umowie, z zastrzeżeniem wyłączeń określonych w § 7.
2. AXA obejmuje ochroną mienie Ubezpieczającego w zakresie:
- a) podstawowym, obejmującym wypadki ubezpieczeniowe powstałe na skutek następujących zdarzeń losowych:
    - ogień,
    - uderzenie pioruna,
    - eksplozja,
    - upadek statku powietrznego;
  - b) rozszerzonym, obejmującym wypadki ubezpieczeniowe określone w § 6 ust. 2 lit. a) oraz wypadki ubezpieczeniowe powstałe na skutek następujących zdarzeń losowych:
    - wichura,
    - powódź,
    - grad,
    - deszcz nawałny,
    - obsunięcie się ziemi,
    - lawina,
    - śnieg,
    - dym,
    - kolizja,
    - zalanie,
    - trzęsienie ziemi.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również wypadki ubezpieczeniowe powstałe w wyniku działań mających na celu ratowanie objętego Umową mienia w związku z wystąpieniem zdarzeń, za które AXA ponosi odpowiedzialność.

§ 7. Wyłączenia odpowiedzialności

---

1. AXA nie odpowiada za jakiegokolwiek wypadki ubezpieczeniowe poniżej określonej w Umowie franszyzy redukcyjnej (udziału własnego). Jeżeli nie umówiono się inaczej, przyjmuje się iż minimalna franszyza redukcyjna (udział własny) na wypadek ubezpieczeniowy wynosi 2.000,- PLN.

2. AXA nie odpowiada za koszty pośrednie jakiegokolwiek rodzaju, związane z wypadkiem ubezpieczeniowym, takie jak utrata zysku, kary umowne, kary administracyjne itp., lub utrata możliwości użytkowania.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, z przedmiotu ubezpieczenia wyłączone są:
  - a) akta, dokumenty, księgi rachunkowe lub inne księgi lub zapisy księgowo związane z działalnością przedsiębiorstwa, dane lub archiwa komputerowe, manuskrypty, mapy, rysunki i projekty, wzory lub modele;
  - b) dzieła sztuki, metale szlachetne, kamienie szlachetne i półszlachetne, perły i wyroby z nich wykonane;
  - c) mienie w trakcie budowy i instalacji lub wznoszenia, lub rozbiórki zakładów nieczynnych (tzn. zakładów, w których zaprzestano działalności gospodarczej lub wyłączonych z produkcji przez okres dłuższy niż 30 dni) lub będących w trakcie przeprowadzenia testów czy oddawania do eksploatacji;
  - d) pojazdy dopuszczone do ruchu drogowego, przyczepy kempingowe, przyczepy samochodowe, tabor kolejowy, jednostki pływające i latające;
  - e) zwierzęta, ptaki, ryby lub inne żywe stworzenia;
  - f) uprawy wszelkiego rodzaju, lasy i krzewy;
  - g) tereny (włącznie z warstwą orną gleby, zasypką, systemem drenażu, pokryciem skarpy lub kanałami sklepionymi), drogi, chodniki, drogi wjazdowe, drogi startowe, trakty kolejowe, kanały, zapory zbiorników, mola, nabrzeża, mosty, doki i tunele;
  - h) mienie znajdujące się pod ziemią i poza lądem;
  - i) produkty lub mienie w transporcie;
  - j) mienieskładowane niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że sposób składowania nie miał wpływu na powstanie i rozmiar szkody;
  - k) nadziemne, naziemne i podziemne sieci przesyłowe (energetyczne, ciepłownicze, telekomunikacyjne itp.) zlokalizowane w odległości większej niż 150 m od miejsca ubezpieczenia.
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, AXA nie odpowiada za pośrednie i bezpośrednie konsekwencje następujących zdarzeń:
  - a) wojna lub działania wojenne (bez względu na to czy wojna została wypowiedziana czy też nie), stan wojenny, stan wyjątkowy, działania wrogie dobru i porządkowi publicznemu, oraz akty terroru, strajki, lokaut, a także konfiskata, nacjonalizacja, przetrzymanie lub zarekwirowanie przez władzę *de iure* lub *de facto* lub inną władzę publiczną;
  - b) działanie energii jądrowej, promieniowania jądrowego lub skażenia radioaktywnego;
  - c) działalność górnicza w rozumieniu prawa górniczego;
  - d) umyślne działanie lub rażące niedbalstwo spowodowane przez Ubezpieczającego lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność; na użytek niniejszych warunków ubezpieczenia za wyżej wymienione osoby uważa się:
    - w spółkach jawnych i komandytowych – wspólników spółki,
    - w spółkach prawa handlowego – wspólników, akcjonariuszy, zarząd spółki i prokurentów,
    - w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora przedsiębiorstwa,
    - w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków statutowych organów zarządzających;
  - e) zalanie przechowywanego lub składowanego mienia, gdy znajduje się ono poniżej 14 cm nad poziomem podłogi, chyba że zalanie mienia nastąpiło bezpośrednio z góry;
  - f) zalanie, jeżeli nastąpiło z powodu złego stanu dachu, rynien, otwartych lub niewłaściwie zabezpieczonych okien, drzwi oraz pozostałych otworów dachowych lub nieszczelności innych elementów budynku, za których utrzymanie i konserwację był odpowiedzialny Ubezpieczający; AXA nie ponosi odpowiedzialności za szkody będące następstwem wad konstrukcyjnych, wad w budowie lub montażu tych elementów;
  - g) powolne i systematyczne zawilgocenie pomieszczeń z powodu nieszczelności urządzeń wodno-kanalizacyjnych, pocenie się rur, przesiąkanie wód gruntowych i opadowych, tworzenie się grzyba;
  - h) silny wiatr, powódź, deszcz, śnieg, deszcz ze śniegiem, grad w ubezpieczonym mieniu składowanym poza budynkami, np.: w namiotach, w kioskach bez fundamentów, wiatach lub całkowicie bez zadaszenia.
5. Jeżeli nie umówiono się inaczej, AXA nie odpowiada również za koszty oczyszczania inne niż wymienione w Umowie koszty dodatkowe.

§ 8. Przedumowny obowiązek Ubezpieczającego przekazania informacji o ryzyku oraz sposób zawarcia Umowy

---

1. Ubezpieczający zobowiązany jest przy zawieraniu Umowy do podania AXA wszystkich znanych sobie okoliczności, o które był zapytywany.
Ubezpieczający jest zobowiązany do informowania AXA o zmianach dotyczących powyższych okoliczności niezwłocznie po dowiedzeniu się o nich.
Powyższe obowiązki obciążają również Ubezpieczonego, chyba że nie wiedział o zawarciu Umowy na jego rachunek.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje skutków wyżej wymienionych okoliczności, jeżeli nie zostały podane do wiadomości AXA.
3. Umowę uważa się za zawartą po otrzymaniu przez AXA pisemnego oświadczenia woli Ubezpieczającego lub osoby przez niego upoważnionej o akceptacji oferty przedstawionej Ubezpieczającemu, przygotowanej na podstawie danych zawartych w kwestionariuszu oceny ryzyka lub innym dokumencie.
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, kwestionariusz oceny ryzyka powinien zawierać co najmniej następujące dane:
  - a) nazwa i adres Ubezpieczającego;
  - b) numer NIP i REGON;
  - c) rodzaj i charakterystyka działalności prowadzonej przez Ubezpieczającego;
  - d) okres ubezpieczenia;
  - e) miejsce ubezpieczenia;
  - f) proponowany zakres ubezpieczenia;
  - g) wysokość sum ubezpieczenia dla poszczególnych kategorii określonych w § 3 ust. 7, wraz z podaniem limitów odpowiedzialności dla poszczególnych kategorii określonych w § 3 ust. 8;
  - h) informacje o szkodowości (liczba, wielkość, przyczyny szkód) z ostatnich 5 lat;
  - i) informacje o zabezpieczeniach przeciwkradzieżowych;
  - j) informacje o zabezpieczeniach przeciwpożarowych.
5. AXA zastrzega prawo do zadania dodatkowych pytań, jeżeli dane otrzymane w kwestionariuszu lub innym dokumencie będą dla AXA niewystarczające do przeprowadzenia właściwej oceny ryzyka ubezpieczeniowego.
6. Jeżeli AXA zawarło Umowę mimo braku odpowiedzi Ubezpieczającego na skierowane do niego pytania dotyczące Umowy, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
7. W przypadku Umowy zawieranej na cudzy rachunek, o ile konieczna jest zgoda Ubezpieczonego na udzielenie ochrony ubezpieczeniowej lub Ubezpieczony zgadza się na finansowanie kosztu składki ubezpieczeniowej, Ubezpieczający przekazuje osobom zainteresowanym, przed przystąpieniem do Umowy lub przed wyrażeniem zgody na finansowanie kosztu składki ubezpieczeniowej, na piśmie lub – jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę – na innym trwałym nośniku warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami.

§ 9. Składka i początek okresu ubezpieczenia

---

1. Podstawą obliczenia składki jest suma ubezpieczenia.
2. Składka płatna jest za cały okres ubezpieczenia z góry przelewem na wskazany rachunek bankowy AXA.
3. Składkę ubezpieczeniową ustala się każdorazowo na podstawie indywidualnej oceny ryzyka ubezpieczeniowego. W szczególności jej wysokość zależy od: zagrożeń wynikających z rodzaju prowadzonej działalności i posiadanego majątku, zastosowanych zabezpieczeń, ostatecznie wynegocjowanego zakresu pokrycia oraz zastosowanych fransyz redukcyjnych (udziałów własnych).
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, okres ubezpieczenia rozpoczyna się od dnia następnego po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty i trwa jeden rok.
5. W przypadku braku odmiennych ustaleń składka lub jej pierwsza rata płatna jest w dniu zawarcia Umowy.
6. W przypadku nieopłacenia składki lub jej pierwszej raty w terminie, AXA może wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym, z zachowaniem formy pisemnej. Wypowiedzenie Umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim AXA udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

7. W przypadku zapłaty składki przelewem bankowym za dzień zapłaty uważa się dzień prawidłowego zlecenia zapłaty pełnej kwoty, pod warunkiem że na rachunku zleceniodawcy zgromadzone były wystarczające środki. W przeciwnym wypadku za dzień zapłaty składki uważa się dzień uznania rachunku AXA pełną kwotą.
8. Składka ubezpieczeniowa obowiązuje w stosunku do opisanego w Umowie przedmiotu ubezpieczenia oraz aktualnie ustalonego zakresu ubezpieczenia. Zmiany, które powstają po stronie Ubezpieczającego, wymagają ustalenia nowej składki.

§ 10. Raty składki

---

1. Po uzgodnieniu składka może być płatna w ratach przelewem na wskazany rachunek bankowy AXA.
2. Jeżeli nie ustalono inaczej, raty składki płatne są pierwszego dnia rozpoczynającego okres, za który ma być opłacona rata.
3. W przypadku niezapłacenia kolejnej raty składki w ustalonym terminie Umowa ulega rozwiązaniu, a odpowiedzialność AXA ustaje z upływem 7. dnia od daty otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłaty, chyba że składka zostanie opłacona w ww. terminie 7-dniowym. Rozwiązanie Umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim AXA udzielało ochrony ubezpieczeniowej.

§ 11. Obowiązki Ubezpieczającego, tryb postępowania w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego

---

1. O każdym wypadku ubezpieczeniowym Ubezpieczający zobowiązany jest powiadomić AXA niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od daty powzięcia o nim wiadomości.
2. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego Ubezpieczający zobowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru.
3. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, który może spowodować roszczenia zgodnie z niniejszą Umową, Ubezpieczający zabezpieczy części przedmiotu ubezpieczenia, które uległy zniszczeniu i udostępni je do oględzin przedstawicielom AXA.
4. Ubezpieczający, po powiadomieniu AXA o zaistniałej szkodzie, zobowiązany jest nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym bez zgody AXA, chyba że zmiany były niezbędne do zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie, do zmniejszenia szkody lub były w danych okolicznościach konieczne. AXA nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczęło czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia.
5. Ubezpieczający zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
6. Ubezpieczający zobowiązany jest umożliwić AXA dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i przeprowadzania postępowania likwidacyjnego.
7. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że szkoda jest wynikiem przestępstwa, Ubezpieczający zobowiązany jest bezzwłocznie powiadomić policję i prokuraturę.
8. Ubezpieczający obowiązany jest do przestrzegania przepisów, w szczególności przepisów BHP i ppoż., o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz zaleceń producenta.
9. Ubezpieczający obowiązany jest umożliwić przedstawicielom AXA przeprowadzenie kontroli ryzyka w każdym rozsądnym czasie.
10. Ubezpieczający obowiązany jest zastosować się do zaleceń mających na celu usunięcie szczególnych zagrożeń dla ubezpieczonego mienia lub poprawy jakości stanu bezpieczeństwa, jakie AXA w porozumieniu z Ubezpieczającym wprowadziło do Umowy.
11. Ubezpieczającemu nie wolno dokonywać lub zgadzać się na dokonywanie jakichkolwiek istotnych zmian powodujących zwiększenie ryzyka, chyba że ciągłość ubezpieczenia zostanie potwierdzona przez AXA na piśmie.

§ 12. Ustalenie wysokości odszkodowania

---

1. AXA wypłaca należne odszkodowanie z tytułu wypadku ubezpieczeniowego w kwocie odpowiadającej wysokości zweryfikowanego roszczenia, nie większej jednak niż suma ubezpieczenia lub określony limit, które stanowią górną granicę odpowiedzialności AXA

2. Górnym limitem odpowiedzialności AXA w okresie ubezpieczenia jest suma podana w Umowie, odpowiednio dla każdej pozycji.
3. W odniesieniu do kosztów dodatkowych wymienionych w Umowie, AXA odpowiada w granicach limitów ustalonych w Umowie.
4. Wysokość odszkodowania ustalona według kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć deklarowanej wartości przedmiotu ubezpieczenia.
5. Wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość franszyzy redukcyjnej (udziału własnego) ustalonej w Umowie.
6. Jeżeli suma ubezpieczenia po wypłacie odszkodowania nie została przywrócona do pierwotnie ustalonej w Umowie, jej wysokość na pozostały okres ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o kwotę wypłaconego odszkodowania.
7. Roszczenie dotyczące kosztów odbudowy, remontu lub naprawy oraz kosztów dodatkowych, przedstawione przez Ubezpieczającego, podlega weryfikacji przez AXA.
8. Wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub naprawy.
9. Jeżeli system zabezpieczeń, za którego posiadanie została udzielona zniżka składki ubezpieczeniowej, nie zadziałał lub zadziałał niewłaściwie w momencie wystąpienia szkody, z przyczyn za które odpowiada Ubezpieczający lub osoba, za którą Ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, AXA może zmniejszyć odszkodowania w odpowiedniej proporcji do udzielonej zniżki, o ile niezadziałanie lub nieprawidłowe zadziałanie systemu zabezpieczeń miało wpływ na powstanie szkody lub zwiększenie jej rozmiaru.
10. Zgodnie z niniejszą Umową koszty zmian, rozbudowy, przeróbek lub remontów kapitalnych nie podlegają zwrotowi.
11. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się:
  - a) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub amatorskiej (upodobania);
  - b) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
  - c) podatku od towarów i usług, chyba że zadeklarowana suma ubezpieczenia uwzględnia podatek od towarów i usług.
12. Koszty napraw tymczasowych są uwzględnione przez AXA, jeżeli naprawy takie stanowią część napraw ostatecznych i nie podwyższają całkowitych wydatków remontowych.
13. AXA zwraca Ubezpieczającemu, w granicach sumy ubezpieczenia, poniesione przez niego koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w § 11 ust. 2, jeżeli środki te były celowe, chociaż okazałyby się bezskuteczne.
14. Kwota odszkodowania wyliczona jest według poniższych zasad:
  - a) dla budynków i budowli – według wartości kosztów odbudowy lub remontu każdego budynku lub budowli w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów, umożliwiających przywrócenie do stanu sprzed powstania wypadku ubezpieczeniowego, jednak nie lepszego niż nowy;
z zastrzeżeniem, że w przypadku deklaracji sumy ubezpieczenia w wartości księgowej górnym limitem odpowiedzialności AXA jest wartość księgowa brutto danego środka trwałego; odszkodowanie zostanie wypłacone tylko wówczas, jeżeli koszty związane z ww. odbudową lub remontem zostały faktycznie poniesione, a podjęcie i przeprowadzenie odbudowy i/lub remonty przebiegały bez nieuzasadnionej zwłoki;
  - b) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – według wartości kosztów zakupu mienia podobnego rodzaju lub naprawy uszkodzenia i przywrócenia części uszkodzonej, umożliwiających przywrócenie do stanu sprzed powstania wypadku ubezpieczeniowego, jednak nie lepszego niż nowy;
z zastrzeżeniem, że w przypadku deklaracji sumy ubezpieczenia w wartości księgowej górnym limitem odpowiedzialności AXA jest wartość księgowa brutto danego środka trwałego;
odszkodowanie zostanie wypłacone tylko wówczas, jeżeli koszty związane z ww. zakupem lub naprawą zostały faktycznie poniesione;
  - c) dla zapasów – według wartości cen ich zakupu lub kosztów ich wytworzenia z dnia powstania szkody;
  - d) dla przedmiotów przyjętych od osób trzecich w celu wykonania usługi – według wartości oznaczonej w dowodzie przyjęcia lub w księdze ewidencyjnej;
  - e) dla mienia osobistego pracowników Ubezpieczającego – według cen z dnia powstania szkody, uwzględniając stopień zniszczenia danego przedmiotu;

- f) dla nakładów inwestycyjnych i kosztów dodatkowych – według udokumentowanych kosztów ich poniesienia na dzień szkody;
  - g) dla wartości pieniężnych – według wartości nominalnej.
15. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości nowej odtworzeniowej, jeżeli stopień zużycia technicznego ubezpieczonego mienia w dniu szkody jest większy niż 50%, odszkodowanie zostanie pomniejszone o jego wartość.
  16. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości nowej odtworzeniowej lub księgowej brutto, jeżeli Ubezpieczający zaniecha odtworzenia mienia, wówczas wysokość odszkodowania zostanie ustalona z uwzględnieniem stopnia technicznego zużycia ubezpieczonego mienia (wartość rzeczywista).
  17. Wysokość odszkodowania ustalona według kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć deklarowanej wartości przedmiotu ubezpieczenia.

§ 13. Wypłata odszkodowania

---

1. Wypłata odszkodowania następuje w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez AXA zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Warunkiem wypłaty odszkodowania przez AXA, we wskazanym wyżej terminie, jest złożenie przez Ubezpieczającego, w ciągu 14 dni od dnia powstania wypadku ubezpieczeniowego, rachunku strat oraz dokumentów uzasadniających roszczenie.
3. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności AXA albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część AXA wypłaci w terminie przewidzianym w ust. 1.
4. W przypadku opłacania składki za ubezpieczenie w ratach, przy wypłacie odszkodowania nie potrąca się należnych do końca okresu ubezpieczenia rat składki.

§ 14. Ograniczenia lub utrata praw do odszkodowania

---

1. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w § 11 ust. 1 warunków ubezpieczenia, AXA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia strat lub uniemożliwiło AXA ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.
2. Skutki braku zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli AXA w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w § 11 ust. 2 warunków ubezpieczenia, AXA jest wolne od odpowiedzialności za szkodę powstałą z tego powodu.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego któregośkolwiek z pozostałych obowiązków wynikających z niniejszej Umowy, AXA jest zwolnione z obowiązku wypłaty odszkodowania w takim zakresie, w jakim naruszenie miało wpływ na powstanie lub wielkość szkody lub na możliwość ustalenia zasadności i wysokości roszczenia.
5. Jeżeli Ubezpieczający nie dostosował się do zaleceń AXA wprowadzonych w porozumieniu z nim do Umowy, AXA ma prawo do zmniejszenia lub odmowy wypłaty odszkodowania w zakresie, w jakim niewykonanie zaleceń miało wpływ na rozmiar szkody.

§ 15. Ubezpieczenie na rachunek osoby trzeciej

---

1. W przypadku zawarcia Umowy na rachunek osoby trzeciej odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia przysługuje wyłącznie Ubezpieczonemu.
2. Ubezpieczający ma obowiązek powiadomić Ubezpieczonego o zawarciu Umowy na jego rachunek.
3. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 4, w przypadku zawarcia Umowy na rachunek osoby trzeciej, postanowienia warunków ubezpieczenia dotyczące Ubezpieczającego stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.
4. Ubezpieczony, który został poinformowany o zawarciu Umowy na jego rachunek, jest odpowiedzialny oprócz Ubezpieczającego za wykonanie zobowiązań wynikających z Umowy. Obowiązek zapłacenia składki spoczywa wyłącznie na Ubezpieczającym.

§ 16. Roszczenia regresowe

---

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na AXA przechodzi roszczenie Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę do wysokości wypłaconego odszkodowania. Ubezpieczający jest zobowiązany udzielić wszelkiej pomocy niezbędnej AXA do dochodzenia roszczeń regresowych.
2. Przejście roszczeń nie następuje, jeżeli stałoby się to ze szkodą dla Ubezpieczającego.
3. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody AXA zrezygnował w całości lub w części z prawa dochodzenia roszczenia wobec osoby ponoszącej odpowiedzialność za zaistnienie szkody lub z prawa służącego zabezpieczeniu roszczenia, AXA zostaje zwolnione z obowiązku świadczenia w takim zakresie, w jakim uniemożliwiło to dochodzenie roszczeń regresowych. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu przez AXA odszkodowania i uniemożliwi dochodzenie przez AXA roszczeń regresowych albo ograniczy ich zakres, wówczas AXA przysługuje prawo dochodzenia od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
4. Przejście roszczeń na AXA nie następuje, jeżeli sprawcą szkody jest osoba pozostająca z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że szkoda została wyrządzona umyślnie.

§ 17. Czas trwania, wypowiedzenie, wygaśnięcie Umowy

---

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, Umowę zawiera się na okres roku.
2. Z zastrzeżeniem § 17 ust. 1, ochrona ubezpieczeniowa kończy się z upływem okresu ubezpieczenia lub z chwilą rozwiązania Umowy.
3. Ochrona ubezpieczeniowa:
  - a) w razie przejścia prawa własności ubezpieczonej nieruchomości na inną osobę, prawa i obowiązki wynikające z Umowy przechodzą na nowego właściciela, pod warunkiem powiadomienia AXA o tym fakcie przez Ubezpieczającego lub nowego właściciela w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy kupna sprzedaży; Stronom przysługuje prawo wypowiedzenia Umowy z zachowaniem formy pisemnej, w terminie 30 dni od daty zawarcia umowy kupna-sprzedaży;
  - b) jeżeli nie umówiono się inaczej, w razie przejścia prawa własności ubezpieczonych ruchomości na inną osobę kończy się odpowiedzialność AXA za zbyte mienie ruchome.
4. Z zastrzeżeniem postanowień §§ 9 i 10 warunków ubezpieczenia, AXA może wypowiedzieć w formie pisemnej Umowę w ciągu miesiąca od dowiedzenia się o naruszeniu przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego obowiązku wynikającego z Umowy.
5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wystąpienia wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania, druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym z zachowaniem formy pisemnej.
6. Zgodnie z niniejszą Umową odpowiedzialność AXA za przedmioty ubezpieczone wygasa, jeżeli przeprowadzono naprawę tymczasową bez zgody AXA.
7. Jeżeli stosunek ubezpieczenia wygasł lub Umowa została wypowiedziana przed końcem okresu ubezpieczenia, AXA zwróci Ubezpieczającemu składkę w wysokości proporcjonalnej do niewykorzystanego okresu i sumy ubezpieczenia.

§ 18. Odstąpienie od Umowy

---

1. Jeżeli Umowa jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od Umowy w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia Umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia Umowy Ubezpieczyciel nie poinformował Ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od Umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od Umowy nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim Ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
2. Oświadczenie o odstąpieniu od Umowy powinno być złożone w formie pisemnej.

§ 19. Reklamacje, skargi i zażalenia

1. W każdym przypadku osoba fizyczna będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub osobą uprawnioną z Umowy, a także osoba prawna lub spółka nieposiadająca osobowości prawnej będąca Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub poszukującym ochrony ubezpieczeniowej mogą wnieść reklamacje.
2. W przypadku osób fizycznych za reklamację uważa się wystąpienie, w tym skargę i zażalenie, skierowane do Towarzystwa jako podmiotu rynku finansowego, zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo, z wyjątkiem wystąpień składanych przez osoby fizyczne będące klientami brokera ubezpieczeniowego albo klientami agenta ubezpieczeniowego lub agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zawierających zastrzeżenia dotyczące tych podmiotów w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową.
3. W przypadku osób prawnych lub spółek nieposiadających osobowości prawnej za reklamację uważa się wystąpienie, w tym skargę i zażalenie, skierowane do Towarzystwa, zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo, z wyjątkiem wystąpień dotyczących brokerów ubezpieczeniowych, agentów ubezpieczeniowych lub agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zawierających zastrzeżenia dotyczące tych podmiotów w zakresie niezwiązanym z udzielaną ochroną ubezpieczeniową.
4. Reklamacje, o których mowa powyżej, można składać w następujący sposób:
  - w formie elektronicznej na adres e-mail: ubezpieczenia.korporacyjne@axa.pl,
  - w formie pisemnej – osobiście w siedzibie Towarzystwa albo przesyłką pocztową na adres siedziby AXA Ubezpieczenia TUIR S.A., ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa,
  - ustnie – telefonicznie pod numer telefonu +48 22 555 04 45 (koszt połączenia zgodny z taryfą operatora) albo osobiście podczas wizyty w jednostce Towarzystwa.
5. Reklamacje wnosi się do Zarządu Towarzystwa. Reklamacja może być złożona w każdej jednostce Towarzystwa obsługującej klientów.
6. Odpowiedź Towarzystwa na reklamację zostanie udzielona w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji albo w przypadku reklamacji wniesionej przez osobę fizyczną – pocztą elektroniczną, jeżeli osoba fizyczna składająca reklamację złoży wniosek o udzielenie odpowiedzi w tej formie. Dodatkowo, na wniosek osoby składającej reklamację, Towarzystwo potwierdza pisemnie lub w inny uzgodniony sposób fakt jej złożenia.
7. Złożenie reklamacji niezwłocznie po powzięciu zastrzeżeń ułatwi i przyspieszy rzetelne jej rozpatrzenie.
8. W przypadku gdy Towarzystwo nie posiada danych kontaktowych osoby składającej reklamację, przy składaniu reklamacji należy podać następujące dane: imię, nazwisko, adres do korespondencji, adres e-mail (w razie wyboru takiej formy kontaktu), a dodatkowo w przypadku osób prawnych lub spółek nieposiadających osobowości prawnej – firmę.
9. Odpowiedzi na reklamację Towarzystwo udziela bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji.
10. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, Towarzystwo w tym terminie wyśle informację o przyczynie niemożności rozpatrzenia reklamacji. W takim przypadku odpowiedź na reklamację zostanie udzielona nie później niż w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania.
11. Jeżeli osoba fizyczna składająca reklamację nie zgadza się ze stanowiskiem Towarzystwa wyrażonym w odpowiedzi na reklamację, może wystąpić z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego, a ponadto może wystąpić do sądu powszechnego z powództwem przeciwko Towarzystwu według właściwości określonej w § 20.
12. Na podstawie art. 31 ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich informujemy, że podmiotem uprawnionym dla Towarzystwa do prowadzenia postępowań w sprawach pozasądowego rozwiązywania sporów z konsumentami w rozumieniu tej ustawy jest Rzecznik Finansowy (Al. Jerozolimskie 87, 02-001 Warszawa; www.rf.gov.pl).
13. Klient będący konsumentem ma także możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumentów.

14. Podmiotom, którym nie przysługuje prawo do złożenia reklamacji zgodnie z postanowieniami ust. 1–3, przysługuje prawo do złożenia skargi lub zażalenia. Do skarg i zażaleń wnoszonych przez te podmioty mają odpowiednie zastosowanie postanowienia ust. 4–9 i 13, z zastrzeżeniem że w szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, Towarzystwo w tym terminie poinformuje osobę składającą skargę lub zażalenie o przyczynie niemożności ich rozpatrzenia, i w takim przypadku odpowiedź na skargę lub zażalenie zostanie udzielona nie później niż w terminie 90 dni od dnia ich otrzymania.
15. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 20. Sąd właściwy do rozstrzygania sporów

---

1. Powództwo o roszczenie wynikające z Umowy można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z Umowy.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z Umowy można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z Umowy.

§ 21. Postanowienia końcowe

---

1. Obowiązki Towarzystwa:
  - 1) doręczenie Ubezpieczającemu na piśmie lub – jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę – na innym trwałym nośniku warunków ubezpieczenia przed zawarciem Umowy;
  - 2) doręczenie Ubezpieczającemu polisy lub dokumentu potwierdzającego zawarcie Umowy;
  - 3) prawidłowe i terminowe wykonywanie zobowiązań przewidzianych w Umowie oraz przepisach prawa;
2. Na podstawie niniejszych warunków ubezpieczenia Umowy zawierane są w trybie negocjacji.
3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do Umowy mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe, odbiegające od ustalonych w warunkach ubezpieczenia. W takim przypadku niniejsze warunki ubezpieczenia stosuje się, o ile postanowienia dodatkowe nie stanowią inaczej.
4. Wszelkie zmiany warunków ubezpieczenia muszą być dokonane w dokumencie ubezpieczenia lub dołączone w formie pisemnego aneksu do Umowy pod rygorem nieważności. Wszelkie zawiadomienia oraz oświadczenia muszą mieć formę pisemną.
5. Niniejsza Umowa została zawarta według prawa polskiego.
6. Niniejsze warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do Umów zawieranych od 1 października 2018 r.